

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 31 mars 2010

Mål nr

Ö 2034-09

KLAGANDE

MH

SAKEN

Inträde i Sveriges advokatsamfund

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Sveriges advokatsamfunds styrelse, beslut 2009-03-06, § 123

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen lämnar överklagandet utan bifall.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

MH har yrkat att Högsta domstolen ska förklara henne berättigad att vinna inträde i Sveriges advokatsamfund.

Styrelsen för Sveriges advokatsamfund har avstyrkt bifall till överklagandet.

SKÄL

1. I 8 kap. 2 § rättegångsbalken finns bestämmelser om vad som fordras av den som vill bli ledamot av Sveriges advokatsamfund. Av bestämmelsens sjätte stycke framgår att den som är anställd hos någon annan än advokat inte får antas till ledamot av Advokatsamfundet om inte samfundets styrelse medger undantag. Motsvarande bestämmelse finns i Advokatsamfundets stadgar (3 § sjunde stycket).
2. Skälet till att den som antas som ledamot inte får vara anställd hos annan än advokat, varmed likställs ett bolag som bedriver advokatverksamhet, är att advokaten ska ha en sådan ställning att han eller hon kan stå den rättssökande allmänheten till tjänst som en fri yrkesutövare (se NJA II 1943 s. 82 f.).
3. Frågan om Advokatsamfundets styrelse i ett särskilt fall borde ha medgett undantag från det uppställda kravet ankommer inte på Högsta domstolen att pröva; den skälighetsbedömningen har helt lagts i styrelsens händer (NJA II 1943 s. 84 f. och NJA 1951 C 58 beträffande statlig anställning; jfr bl.a. NJA 1998 s. 22 och NJA 2007 N 72 beträffande kunskapskravet samt NJA 1957 s. 629 och NJA 2000 s. 135 beträffande kravet på viss tids praktisk erfarenhet). Om ett beslut att vägra någon inträde i samfundet grundats på att dispens inte medges kan Högsta domstolen endast pröva frågorna om beslutet tillkommit i behörig ordning eller om förhållandena är sådana att dispens överhuvudtaget krävs. (NJA II 1943 s. 84 f., jfr Gärde m.fl., Nya rättegångsbalken, 1949, s. 73.)

4. Advokatsamfundets styrelse har i det överklagade beslutet avslagit MHs ansökan om inträde i Advokatsamfundet. Som skäl för beslutet har angivits att styrelsen inte medger undantag från kravet att den som är anställd hos annan enskild än advokat inte får antas till ledamot.
5. Det är ostridigt att det krävs att Advokatsamfundets styrelse medger undantag för att hon ska kunna antas som ledamot i samfundet. Det ankommer inte på Högsta domstolen att pröva om MH ska ges dispens.
6. MHs överklagande ska därför lämnas utan bifall.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Gertrud Lennander, Kerstin Calissendorff, Per Virdesten, Gudmund Toijer och Lena Moore (referent)
Föredragande revisionssekreterare: Dag Edvardsson